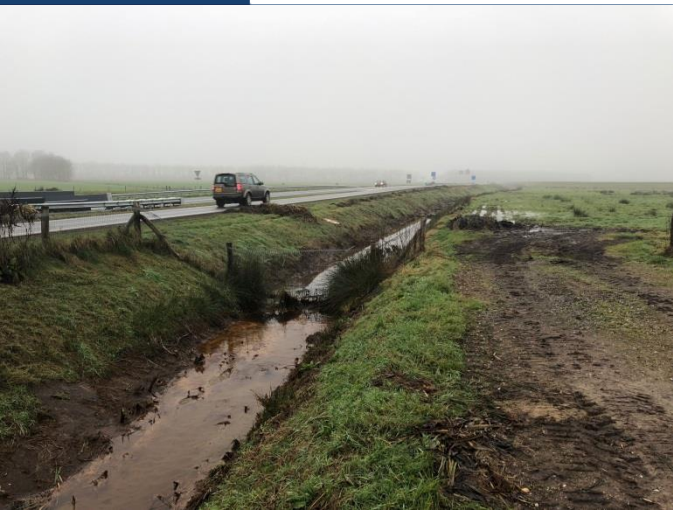

Quickscan uitbreiding water- berging N381

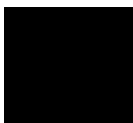
Quickscan uitbreiding waterberging N381

Opdrachtgever
Provincie Fryslan

Contactpersoon
[REDACTED]

Status
definitief

Datum
22 december 2017

Inhoud

1 Inleiding	5	
1.1	Aanleiding	5
1.2	Wettelijke kader	5
1.3	Onderzoeksmethode	6
1.4	Ligging en beschrijving plangebied	6
1.5	Planbeschrijving	7
2 Resultaten	8	
2.1	Vogelrichtlijnsoorten	8
2.2	Habitatrichtlijnsoorten	9
2.3	Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	10
3 Conclusie	11	
3.1	Conclusie beschermde soorten	11
3.2	Benodigde vervolgstappen	11
4 Literatuur en bronnen	12	

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de tweede fase van het project N381 waarbij de rijstroken tussen Donkerbroek en Oosterwolde worden verdubbeld, wordt de huidige waterberging bij Donkerbroek uitgebreid.

Effecten op beschermde flora en fauna als gevolg van de gewenste ontwikkelingen kunnen op voorhand niet worden uitgesloten. Een toetsing aan het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is dan ook noodzakelijk. Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde soorten flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving voorkomen?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

Buro Bakker is door de Provincie Fryslân gevraagd om middels een verkennende toetsing (quickscan) eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in beeld te brengen en de effecten van de gewenste ontwikkeling op deze soorten te beoordelen.

1.2 Wettelijke kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de verdragen Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoren strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat zij tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Fryslân het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Fryslân heeft voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in het plangebied en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd op 20 december 2017.

Veldonderzoek

Op 20 december 2017 is een veldbezoek door een ecooloog van Buro Bakker gebracht waarbij (potenties voor) beschermde flora en fauna in beeld zijn gebracht. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd.

1.4 Ligging en beschrijving plangebied

Het perceel ligt langs de N381, ten noorden van de afslag Donkerbroek.

Figuur 1 Het onderzoeksgebied bij afslag Donkerbroek langs de N381.

De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn het Wijnjeterper Schar en het Drents Friese Wold. Beide gebieden liggen op ruime afstand (> 3km) van het onderzoeksgebied en negatieve effecten als gevolg van de geplande werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

1.5 Planbeschrijving

In de huidige situatie loopt langs het plangebied een dijk. Deze zal worden verwijderd en wordt doortrokken langs de wegberm (zie figuur 2). Hierdoor komt het perceel binnen de bedijking van de waterberging te vallen. Hierdoor wordt de capaciteit van de waterberging vergroot.

Figuur 2 De oever waar een dijk zal worden gerealiseerd.

2 | Resultaten

Dit hoofdstuk beschrijft het (mogelijke) voorkomen van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.3) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

2.1.1 Broedvogels

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Uit bronnenonderzoek blijkt niet dat er in het plangebied soorten met een jaarrond beschermde nestplaats voorkomen. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Geschikte nestlocaties voor jaarrond beschermde soorten, zoals bomen en gebouwen, zijn in het plangebied niet aanwezig.

Overige broedvogels

In de oever van de bermsloot zijn geschikte nestlocaties voor watervogels, zoals bijvoorbeeld wilde eend, aanwezig. In het grazige deel kunnen kleine soorten weidevogels zoals graspieper een nestlocatie vinden. Tijdens het veldwerk werd een witte kwikstaart waargenomen. Deze soort zal het gebied gebruiken als foerageergebied maar een eventuele nestlocatie zal zich buiten het gebied bevinden.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen zijn niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Overige broedvogels

(Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten kunnen voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen. Werkzaamheden dienen daarom buiten het broedseizoen te worden aangevangen.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. In het plangebied ontbreken deze omstandigheden waardoor het (on)geschikt is voor planten van de Habitatrichtlijn.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn negatieve effecten uitgesloten. Omdat effecten zijn uitgesloten zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 Broedvogels

Een deel van de aanwezige broedvogels (zie paragraaf 2.1) valt onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn. Opzettelijke verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed ontstaat op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten kunnen voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen. De aanwezige broedvogels, effecten en de benodigde vervolgstappen staan beschreven in paragraaf 3.2.

2.2.3 Zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

Otter

Uit eerdere onderzoeken die door Buro Bakker langs de N381 (oa. Buro Bakker, 2016) zijn uitgevoerd is gebleken dat er rondom afslag Donkerbroek otters voorkomen. Deze dieren gebruiken de speciaal daarvoor gerealiseerde ecoduikers (Buro Bakker 2016).

Wellicht maken otters af en toe gebruik van het onderzoeksgebied. Binnen het onderzoek zijn echter geen essentiële verblijfplaatsen aanwezig zoals burchten of vaste looproutes.

Vleermuizen

Vleermuizen zullen het plangebied extensief gebruiken als foerageergebied. Vanwege het ontbreken van opgaande structuren zoals bomen en struiken kan de aanwezigheid van essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Overige beschermde soorten zoals Das, Boomarter of Waterspitsmuis kunnen worden uitgesloten. Deze soorten ontbreken in en rond het plangebied, omdat geschikt leefgebied ontbreekt. Deze soorten hebben geen vaste verblijfplaatsen in het plangebied.

Effecten en vervolg

De beschermde zoogdiersoorten die voorkomen zoals otter en vleermuizen hebben geen vaste verblijfplaatsen in het plangebied. De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.4 Reptielen en amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) amfibieën en reptielen in het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten. In de regio zijn wel waarnemingen bekend van beschermde amfibieën zoals heikikker en poelkikker (NDFP 2017). In het plangebied zelf of in de directe omgeving daarvan zijn nooit

beschermde amfibieën aangetroffen, ook niet tijdens voorgaande ecologische onderzoeken (Buro Bakker 2007, 2011 en 2016). Binnen het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor deze soorten.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen voor amfibieën niet aan de orde.

2.2.5 Vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde vissen, insecten en ongewervelden is uit te sluiten. Dit omdat omstandigheden zoals aanwezigheid van water, geschikte vegetatie, vernetjes e.d. ontbreken binnen het plangebied. Ook ontbreken waarnemingen in de NDFF.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor zwaarder beschermde insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Aanwezige beschermde soorten

In het plangebied en omgeving is in beperkte mate geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten. Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van steenmarter in en rond het plangebied niet uit te sluiten. De steenmarter foerageert uitsluitend in het plangebied, er zijn geen verblijfplaatsen aanwezig. Enkele muizensoorten of andere kleine zoogdieren kunnen gebruik maken van het plangebied zoals egel en bosmuis.

In de regio zijn waarnemingen bekend van nationaal beschermde reptielen zoals adder, ringslang en levendbarende hagedis (NDFF 2017). In het plangebied zelf of in de directe omgeving daarvan zijn echter nooit beschermde reptielen aangetroffen, ook niet tijdens voorgaande ecologische onderzoeken (Buro Bakker 2007, 2011 en 2016). In het plangebied ontbreekt geschikt habitat voor deze soorten. Ook voor Nationaal beschermde vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat.

Effecten en vervolg

Voor de steenmarter geldt geen vrijstelling. Verstoring van de soort is toegestaan, vernietiging van vaste verblijfplaatsen niet. Op basis van de quickscan kunnen verblijfplaatsen van de steenmarter worden uitgesloten.

Voor de overige aanwezige Nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening natuurbescherming provincie Fryslân, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11).

De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In en rond het plangebied is geschikt broedbiotoop voor vogels zoals graspieper, veldleeuwerik en wilde eend aanwezig;
- De otter maakt gebruik van het gebied maar heeft hier geen vaste verblijfplaatsen;
- In en rond het plangebied komen verder een aantal Nationaal beschermde soorten voor, zoals egel en diverse muizensoorten. Voor deze andere soorten geldt een vrijstelling van de ontheffingsplicht. De algemene zorgplicht is wel van kracht.

Indien andere werkzaamheden dan die zijn genoemd in Hoofdstuk 2 gaan plaatsvinden, dienen ook deze ingrepen getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming. De conclusies kunnen dan afwijken van de bovenstaande conclusies.

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen te worden voorkomen. Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode half maart t/m half juli).
- Voor Nationaal beschermde soorten geldt de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door enkele dagen voorafgaand aan de werkzaamheden het gras zo kort als mogelijk af te maaien, zodat eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het gebied kunnen verlaten.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet nodig. Er hoeven geen vervolgstappen of aanvullende maatregelen getroffen te worden.

4 | Literatuur en bronnen

- *Buro Bakker (2007)*; Onderzoek flora en fauna en opstellen compensatie- en mitigatiepakketten naar aanleiding van de omvorming van de N381 Drachten-Drentse grens. In opdracht van Provincie Fryslân.
- *Buro Bakker (2010)*; Compensatie- en mitigatieplan N381 Drachten - Drentse grens, inclusief actualisatie flora- en faunagegevens. Buro Bakker adviesburo voor ecologie B.V. te Assen, in opdracht van provincie Fryslân.
- *Buro Bakker (2013)*; Notitie Otters en N381. Buro Bakker adviesburo voor ecologie B.V. te Assen, in opdracht van provincie Fryslân
- *Buro Bakker (2016)*; Beoordeling faunavoorzieningen N381. Buro Bakker adviesburo voor ecologie B.V. te Assen, in opdracht van provincie Fryslân
- *Bijlsma, R.G., F. Hustings en C.J. Camphuysen (2001)*; Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij / KNNV Uitgeverij, Haarlem / Utrecht.
- *Broekhuizen, S., Spoelstra K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & J.C. Buys (red.), (2016)*; Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- *Nationale Databank Flora en Fauna*. Geraadpleegd 20 november 2017.
- *SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002)*; Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 - 2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Websites

- www.sovon.nl
- www.vogelbescherming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl
- www.BIJ12.nl

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

██████████

Rapportage

██████████

Veldwerk

██████████

Kwaliteitscontrole

██████████

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2017); Quickscan uitbreiding waterberging N381. Rapport P17268, Assen.

Foto's: ██████████